

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шаш. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словаччині 20 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Серед сензацій.

Львів, 15. липня 1928.

Польський парламентаризм нечистий, бо заживає літнього вакаційно-відпочинку. Однак саме в часі того відпочинку згущуються над ним зловіщі хмари. Чи вони в наслідок спричинять руйнуючу бурю, чи тільки нешкідливу громовитню — тоді тепер передбачити. Один «грим» в тих хмар уже вдарив по парламен-ті, а саме відоме інтерв'ю марш. Пілсудського, що прибрало всі позначки першорядної політичної сензації. Правда, цей «грим» у нічому не порушив фізичного існування польського парламентаризму, але всеж дуже болючо вищербив моральний його ореол.

Однак не те було найважливіше в інтерв'ю. На перший план висунулася в ньому справа зміни конституції або теперішнього польського устрою. Скоро має відбутися зїзд легіоністів у Вильні. На ньому запові-джений виступ марш. Пілсудського з великою політичною промовою, що нібито має бути ревелациєю його основних принципових погля-дів на державний устрій Польщі та на його перебудову.

Вся без різниці польська преса тільки в цей справу тепер займається. Колишні беззастережні прихильники травневого перевороту як пересели виволочені заповідати безкомпромісову боротьбу в оборо-ні парламентаризму. Вони рахують-ся з можливістю зміни конституції шляхом нового державного перепо-буду під проводом марш. Пілсуд-ського та октроювання нової кон-ституції в наслідок перевороту. До того допустити ніхто не хотів. А один з лідерів ППС і початковий ре-дактор її органу М. Недзьялковський написав навіть в «Роботнику» по ад-ресі майбутніх замахів ось яку пророчисту пересторогу:

«Скажімо раз чесно правду в очі і поль-ська партія соціалістична і робітничі ма-ти, і зацікавлені в чомусь, підтримали «травневий переворот», бо «багато бу-ло в Польщі беззаконня» — суспільного, господарського, політичного. Пілсудський хамтався через два роки звести пробле-му до ряду спорів з посланими за їх «прини-ж» і до ряду «захисних методів» союзової пра-ці». Це не вдалося. Найглибші проблеми, суттєво приточені катюю фраз про «пар-тизми», про «концент семіорів» і т. д. — вирішуються на світло денне з поглиб-леною силою. Особисто думаю, що всякий державний переворот у Польщі, був би в теперішній польській дійсності заміню-ваний порушенням ліній. «Революція без революційних наслідків» — лезе в історію тільки раз. Ми бажали поставити широкую точку над цим, бажали, щоб ліній-на теперішніх методів правління відбу-лася можливо без нагальних потреб на-вчальної демократії: думаємо, що того ви-магає життєвий інтерес Річпосполитої; «демократична» конституція перетворює-ся на наше бажання від початку до кінця. Польська криза загострилася непомірно через інтерв'ю марш. Пілсудського. Якщо нехтувати на «компромісовість» ППС, то проблема похитку в рахунок, похитку, що катить наслідки, важкі до передбачення».

Вже з того цитувати видно, що поль-ський демократичний коло, відчувачи-аби на око непомітний процес вну-трішньої кризи в Польщі, дуже по-важкоються катастрофі.

Не можна сказати, щоб і інші політичні групи не мали таких са-мих побоювань. Навіть у політиків з однієї, тобто тих з Парляментарно-го Клубу Б. Б., що орієнтуються виключно на особу марш. Пілсуд-ського та його шасливу руку в полі-тиці, слідні якесь судорожне трем-тіння та «помішання язиків». Оди-нокий провідник монархічної групи з однієї посол і редактор виле-ського «Саова» Мацкевич не тра-тиє «притомності». Він просто ра-дить зробити монархічний перево-рот. Польщу, мовляв, може вряту-вати в теперішній кризі тільки «ав-торитет», за яким і шукає марш. Піл-судський. А непорушності автори-тету не можна шукати хіба в соймі, — його можна знайти тільки в коро-нованій голові. «Є такий авторитет, — пише дослівно — а це — монар-хія». Він і радить марш. Пілсудсько-му вступити в сліди Наполеона. Не такої співаку, наприклад, консер-ватисти зі школи краківського «Ча-

су». Вони накликають у своєму ор-гані до обережності та навіть боро-нять делікатно парламентаризму. Ра-дикально-демократична група Б. Б. теж схилила «даватися» за парла-ментаризмом. А й сам теперішній прем'єр Бартель заявив недавно, що Польща знаходиться в своїй еволюції на шляху до парламентаризму.

Отже живемо серед польських по-літичних сензацій, що містять у собі зародки політичних подій першо-рядної ваги. Очевидно, що час реалізації тих подій повинен прийти аж тоді, коли парламент почне прак-тично працювати над зміною консти-туції, проект якої підготував уряд. Можливе це в пізню осінь або в зи-мі. Та не виключене, що по другім, а може й третім інтерв'ю чи експе-марш. Пілсудського, соймом вже й працювати не прийдесться! Серед чи-слених польських сензацій і така можлива.

Бритійська спільнота й інші.

(Від візного кореспондента.)

Париж, 9. липня 1928.

I.

Засуджені в кольмарському про-цесі альзаські послані, «автономісти», без уваги на протести всіх інших альзаських послані, сидять далі у в'язниці. Можливо, що будуть вони по-мишувати з нагоди національного свята 14. липня (здобуття Бастилі), як звичайно приносить аванс уря-довим і офіцерам, ордери всяким заслуженим (або таким, які подбали, щоб їх котрийсь міністр признав за-служеними) та помишування засу-дженим. Можливо теж, що ув'язнені послані ждатимуть результату апеля-ційної розправи, і що тільки тоді одержать звільнення від решти кари. На всякий спосіб, ні в кольмарсько-автономістичній справі, ні в якійсь іншій, звичайній з «альзаською не-дугою» (malaise alsacienne), досі не сталося ще ніщо, що вказувало би на радикальну зміну курсу фран-цуського уряду й французької дер-жави супроти альзаських домагань.

Однак не значить воно ще, що такої зміни курсу не буде та що во-на більше або менше потихо не під-готовляється. Голосно натякнув на це в своїй парламентській промові Пуанкаре. Ніщо не стоїть на пере-шкоді здогадатися, що після тепері-шніх літніх ферій приїде черга на по-лагоду альзаського питання, яке — не треба цього забувати — є пита-нням адміністративної децентраліза-ції (чи то пак: деконцентрації), а не — в теперішній стадії бодай — пи-танням національно-політичним, а-налогічним до українського пита-ня в теперішній Річпосполитій.

II.

Покищо, на час ферій, про аль-заське питання тут тихо. Та не зо-всім. Хоча про нього і перестали пи-сати в пресі явно й отверто (може на кивок «свише?»), то займається ним преса посередню. Газети роз-глядають теоретично питання де-концентрації адміністративної, а за-кордонним своїм кореспондентам припорошують редакції перевести сту-лі над федералістичними, автономі-стичними й децентралізованими

формаціями за границями Франції. Таким чином французька публіка, призначена від Людовика XIV, жа-кобінців і Наполеона I. утотожню-вати всяку державність з централі-змом, а Францію з Парижем, спрово-ла розпочинає приготуватися роз-уміти також інакші державно-адмі-страційні твори і освоюватися з думкою провінціального самовра-дування й автономії.

Зосібна чимало уваги присвячує в цей час французька преса теорії і практиці Бритійської спільноти. Тай це не тої «спільноти» Бритій-ської, яку звичайно маємо на увазі, коли говоримо про Бритійську ім-перію, як вищу єдність між само-стійними британськими державами — канадійською, австралійською, ір-ландською, то-що, — а внутрішньої спільноти самого британського о-строву.

Підстави і внутрішній зміст цієї тісно-бритійської спільноти без по-рівняння менше за кордоном відомі ніж основи спільноти імперійської, сполученої в світі голосними подіями останніх років. Справді! Хто поза межами В. Британії ціка-виться напр. відносинами між Англі-єю і Шкотією? Пересічний чужинець думає, що поза назвою Шкотії ні-чого з тієї держави не осталося. Але це — помилка.

III.

Містечко Бервік, на межі між Ан-глією і Шкотією було тому кілька тижнів святоцю замале, з нагоди гостинні князя Галіського, що пої-кав туди, щоб відкрити новий вели-чавий міст на Твіді, важкий для дуч-би між Лондоном і Абердіном. Аби піднести блеск того свята, король Юрій V. розважав споконічний спір між Англією і Шкотією, спір, який коштував чимало пролитої крові: про принадлежність Бервіка до Англії чи до Шкотії. Ще перед війною сто-літню і підчас неї англії і шкоти зажерто боролися за це містечко, що для англії майже так само було брамою до Шкотії, як Кава було брамою до Франції. В останню-му столітті, здавалося, шкоти пере-

стали горячитися питанням прина-лежності Бервіка. «Здавалося», ка-жемо, бо в дійсності це не відпові-дало правді. Тай загалі треба знати, що шкоти були і досі твердо оста-ються дуже чуткими на точні своїє, шкотської, національності. Чи зна-єте напр., чим ли ризикете, коли на адресі листа напишете Глазгов або Единбург, а «Англії»? Ризикете тим, що шкотський листовий може кину-ти ваш лист у канал, а ваш адресат або образиться на вас, або взажати-ме вас невіжею. Назва Англії в при-ложенні до Шкотії тама сама «популярна», як назва «Всходної Малополюськи» для української лю-дності відомої країни.

Англії, хоча хитро виминути цей ризик, пишуть «Північна Брита-нія» — це з правно-політичного по-гляду правильне (від часу «Акту Унії»), та проте воно виводить з рівноваги кожного справжнього шкота

IV.

Бо і в чого! Невже на те Шкотія зберігла своє питемо законодавство, свої вольності, своїх окремих міні-стрів у льондонському уряді, чистої крові шкоти, аби перший ліпший міг кожного дня її ганьбити образ-ливою назвою «Англії»? Ось чому в Шкотії були такі задоволені рішен-ням, яким король остаточно признав Бервік Шкотії.

Французові важко освоїтися, те-оретично навіть, з думкою, що не-тільки Бритійська Імперія — не збір-ка колючої залежності від столиці, а союз самостійних держав, — але передовсім з фактом, що сама «ла-стивна Англія», тобто великий бри-тійський острів — не сценарізована одиниця державно-адміністратив-на, а — федерація трьох одиниць з окремим ладом правним і адміні-страційним: Англії, Галії (Уельсу) і Шкотії, тай — від часу ірландської самостійності — ще й «північної Ір-ландії» (Ульстеру).

Є у Франції політики, які хотіли би перетворити й цю країну з свого рода федералістичну монархію або республіку: це монархісти типу Моррасса з одного боку, комуністи з другого. Однак де та сила, що змогла би перевести таку революцію в самому понятті французької нації — здетронізувати Париж, воскресити історичні провінції і до нового життя покликати замірле провін-ціоньке життя? — В. П.

Невирішена проблема.

З приводу застрелення македонського вождя.

Заняті нашіми власними справами, ма-ючи по вузх всяких клопотів і журб, звер-таємо мало уваги на те, що діється в широким світі, зокрема на події на Балкані. Ось й н. м. рознесли телеграми по цій Європі звістку про застрелення в Софії гв. Протогера, а в нашіх пресі показалося про це коротка замітка — і на тім конче-А тимчасом ця подія пригадала нове світо-ве невирішену македонську проблему, яку нагадують від часу закінчення ми-рових договорів тізям часті спроби і атаки македонських загонів на болгарськи-сербські і болгарсько-греческі погра-ниччя.

Болгарія уявляє Македонию своєю зем-лею, окупованою сусідами. Як відомо, пі-сичню Македонию мають в своїх руках сер-бські, поляки, — греки. Ось і другі при-кордади до македонської проблеми —

на, відібравши їм всякі їх управління не тільки в ділянці політичній, але також в цілком культурно-освітній та економічній. Болгарська мова, що є мовою македонського населення, просто проскрибована.

Проти того гніту виступають завжди всі македонські патріоти. Боротьбу за сербською і грецькою окупацією веде передовсім т. ав. „Внутрішня Македонська Револьюційна Організація“, що бореться вже понад тридцять літ проти сербських і грецьких владів у Македонії, не спиноючись перед ніякими засобами, до індивідуального терору включно. Жертвою того терору впади і його організатор та головний керівник „В. М. Р. О.“, ген. Протогеров.

Протогеров, що був в часі світової війни командантом болгарських військ у полудній Сербії, створив своєю діяльністю одні з дуже кривавих розділів балканської історії нової доби. Прилучення великих частин Македонії проти волі її населення до Сербії і Греції дало йому нагоду стати на чолі „В. М. Р. О.“, що активно бореться за окупаційним режимом і взагалі з органами окупаційної влади, маючи свій осідок поза межами досягаєності тих органів — у рідній Болгарії. Діяльність македонського комітету зазначалася численними убивствами чужих і своїх, саботажми, кривавими випадками і т. п. Ця діяльність не давала спокійно спати як урядовим кругам у Белграді, так і в Атені.

Шо ж було причиною смерті ген. Протогеров? По вістам добре поінформованої преси від згину в рух членів керівної ним організації тому, що в останньому часі старався надати діяльності своїй організації більш поміркований характер, домагаючись м. ін. припинення прийняття на якийсь час, терористичної акції супроти Югославії. Це його і зрубило, бо неприємні члени „В. М. Р. О.“, уважаючи його зрадкою великої ідеї, виконали над ним самосуд.

Очевидно — зі смертю ген. Протогерово ніщо не зміниться, хоч його смерть викликала в македонському комітеті великі терти й непорозуміння. Терористична акція члестиметься далі, македонська рана атриме ще довго, — аж поки акції македонська справа не буде вирішена згідно з бажаннями македонців.

За океаном.

Українські видавничі справи в Канаді.

В 109. ч. „Діла“ подали ми вістку про судовий процес у Вінніпегу поміж відомим власником книгарні п. Дючеком і п. Пасічником, який закінчився тим, що п. Дючек має заплатити п. Пасічникові 1.000 доларів кари за передруккування виданого ним „Сонника“ у своїй видавничстві. В цій справі дістаємо від п. Дючека таке висноження: „Подано українському громадянству до відома, що п. Пасічник передрукував наш „Буквар“, який ми й домагаємо українських учителів видали в часі війни,

коли не було ніяких українських книжок до науки. Буквар коштував нас великі гроші, а п. Пасічник, передрукувавши цю книжку, дав на ній ціну 5 центів нижчу, аби нам тільки пошкодити. Те саме зробили ми з його „Сонником“, що його він зрештою переклав з польської мови і з інших сонників, а не був його автором. Шо ж до передруків інших творів, то ми передрукували в часі війни кілька українських книжок, бо не було що читати, а з краю книжок не можна було спроводити. Інакше ми тут книжок ніколи не друкували, бо ліпше спроводити книжки з краю, ніж їх тут друкувати. Це для нас далеко вигідніше і оплатніше. Зазначу, що в часі війни всі наші видавничства (моя фірма, п. Пасічник, „Український Голос“ і інші) видали тут понад 100 передруків, бо тоді був у нас великий книжковий голод. Тепер це вже непотрібне і просто неможливе. Прикінці зазначу, що наша книгарня зробила для українців у Канаді велике діло і як чех був завжди приятелем українського народу. Правда, тепер, коли я по 20 років граю розширив значно свою книгарню, дехто зазидує мені. Але то трудно... Тільки в часі війни я видав 150.000 букварів для українців у 10 виданнях, а це значить, що я ширив українську мову і ратував цілих 10 літ українських поселенців перед винародженням, стараючись, аби вони не забули своєї рідної мови“.

Участь українців в американському обході у Вилкс Беррі, Па.

Дня 3-го липня цього року минуло 150 літ, як підчас американської визвольної війни англійське військо з індіанцями напало на перших американських поселенців у долині Вайоминг, у Пенсильнії. Коли поселенці втікали, англійці погодилися з ними, щоб вони вернулися, індіанці напали на них вдруге 4-го липня 1778, і вони мусли втікати в гори Вилкс Беррі. Шойно за якийсь час поселенці всіляк вернулись. Долина Вайоминг — це тепер копальні твердого угля біля Вилкс Беррі, Па. Тому цього року Вилкс Беррі й околиці міста уладили 150-літні роковини боротьби перших поселенців тих сторін у дні 2-го, 3-го і 4-го липня ц. р. Була величавий обхід, в якому взяли участь десятки тисяч осіб і крім американців також і всі національності з Вилкс Беррі та поблизою околиці. В поході було понад 50.000 осіб. Українська частина походу була найкраща своїм укладом, добром і мальовничістю. Українці мали хор із 160 співаків, окрему оркестру, 9 козаків на конях і великий прикрашений віз (фловт). В поході було к. 5.000 українців (ціла дивізія) і окрема жіноча сотня — всі в україн. жовто-синіх лентях. На великій платформі була зображена боротьба з індіанцями зперд 150 літ. На сцені билося 6.500 осіб, а з підвищення місць приглядались тому тисячі виднів. Український комітет працював діяльно, щоб українці списалися в обході який-

краще, що йому вповні повелося. Почесним головою комітету був посаджений Оляфант з. Юрій Хляк, а активним головою урядовень „Майнере Банку“ у Вилкс Беррі, з. Волод. Крайцівський.

Освіт українського студента.

У Філадельфії був поше рисованих і мальованих афіш та картопів, виконаних студентами середніх шкіл Пенсильванії. Першу нагороду в групі старших за картопи одержав українець, Іван Росолович, студент середньої школи („Гай स्क“) Саймона Граца, син відомого громадянина Миколи Росоловича. Ця нагорода тим цінніша, що це був поше і оцінка мистецьких праць студентів і студенток із середніх шкіл цілого штату Пенсильванії, під керівною товариства „Арт Елассе“.

Виступ селянських хорів.

Свято читальня Львівської Повітової Філії Т-ва „Просвіта“.

В неділю дня 8. липня ц. р. уладила львівська повітова філія Т-ва „Просвіта“ ім. М. Шашкевича „Свято Читальня“ на площі Сокола-Батька, в якому взяло участь 16 селянських хорів і 3 дутих оркестр. Хори не виступали поодинокі, але получено два-три разом.

Програма свята була така: 1) мішаний хор сіл Гряди-Зашків-Пикудовичі в числі 90 членів під орудою п. Жолкевича відспівав Ярославенка Ярослава: „Місницю-княжу“ й Іванова: „Птичий хор“, 2) хор Гай-Глухівичі-Чижиків у числі 40 членів відспівав під управою п. Банаха „Козаченьку, куди йдеш“ М. Лисенка; 3) хор Кукава-Цеперів у числі 50 членів відспівав під диригентурою п. Біленця „За городом качки плывуть“ Леонтона; 4) хор Винини-Підберіані в числі 40 членів виконав „Широкий Луг“ під управою п. Крушельницького; 5) хор музеський Лиски-Підбері-Ремешів-Синдів-Яричів виконав під диригентурою п. Добрянського у числі 90 учасників Недільського: „Завіляю сонце“, а 6) мішаний хор з тих самих сіл крім Підберіан у числі 135 осіб вів Ярославенка „Ой ідуть тумани“; 7) хор Лисиничі-Підберіані в числі 45 учасників під орудою п. Драгана відспівав Колесні „Якби мені черевички“. Хорові точні переплітали продукції оркестр під управою своїх диригентів. Останню точку відспівали получені хори всіх сіл в числі понад 400 учасників. Це був твір Стецен „Вкраїно мати“ під диригентурою п. І. Охримовича.

Треба а признанням віднести, що отче свято, ці продукції сільських хорів випали надсподівано добре. Всі хори співали надзвичайно складно, гладко, рівно і без нот. Заслуга на головне диригентів, які вложили багато часу і часу на хорові проби. Велике призначення на-

лежиться й ініціаторам свята, зокрема п. Хомляков Дмитрові. Уладженням цього свята вони дали примір іншим повітовим округам, щоб ішли в їх слід й уряджували у себе такі громадні свята, які приносять безперечно до розбудження культурного життя, зокрема до розвою хорового мистецтва. Якщо й інші повіти частіше уряджували такі свята, тоді можна було подумати і над устроєнням могочого красивого свята. Дума добра така була, що на святі не виступав кожний хор зокрема, але лучилась найбільш читальняні хори в одні сильний хор.

Імпонувати виглядала остання точка коли то пілу трибуну взяло 400 співаків (хор), що закінчили свято багаторічним твором Стеценка. Здається, що це перший раз у нас в таких числах виступав селянський мішаний хор.

Попри слова призначення слід звернути увагу і на дещо, що різко і що набуло по повинно повторитись, а саме: диригенти конте повинні застосовуватись над вибором творів, щоб на будуче в програму не брати таких яких перебірок, як „Широкий Луг“ або „Галда“, як рівнож щоб не вибирати таких творів, які потребують конте супроводу фортепіано, як пр. „Якби мені черевички“. Вибором таких творів шкодить собі сам диригент в очах фаховців. Шо ж до оркестр, то вони стоять у нас ще далеко позаду і треба над ними ще довго працювати, щоб могли виступати на концертній естраді. Їм треба радше спроводити твори чужих композитів, але добрі, як виправити ані наші.

Свято попередило рано полеза Служба Божа і проповідь о. посла прад. Курницького. Вечером після концерту відбулися товариські гри і забави. Видні було около трьох тисяч, з чого около 800 селян. Львівські громадяни не дописали. На будуче такі свята треба конте влаштувати в місяці червня, а в часі ферій, коли львівська публіка вже в більшості перебуває поза Львовом.

Всі українські діти до української школи! — Хто минає рідну школу і послав дитину до чужої школи, той ворог своєї дитини й української нації!

По широкому світі.

В Еспанії відкрили знову знову життя еспанського короля; у Мадриді Барцельоні та Сарагосі арештували 400 осіб.

На підставі порозуміння чехословацького уряду з Ватиканом в Опаві утворять новий єпископат, до якого належтиме частина архидієцезії в Оломоуці.

В Ісбруку відкрили італійці пам'ятку своєї перемоги. Король неспівний свого життя явився на свято в іншій порі

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

Снідання.

(Докінчення).

Пшли до ректора, а звідсіля до комори, відчинили двері а стражникові аж по ямці зазоскотало...

— Господи! Справжнє чернече вбожество (paupertas)! по стінах висять полоті солонини, вуджені ковбаси та шинки, на полицях мариновані риби, язички, студження в подумисках... білий хліб та булочки, в слонх смажені на меді овочі...

— Що казав кс. пшеор язяти? — Оцей подумисок з маринатою, і цей з гусячої печінки, і цей маринований язик і це от в тім зеленім подумиску.

Говорачи те брав одне за другим і складав уважно до коша, який якраз стояв під стіною.

Казав відтак принести кілька пляшок доброго вина і пляшку горілки. Відтак, як шафар замок комору, відібрав ключі, бо кс. пшеор казав назад принести.

Забрав з кухні тарілки, вишки, ножі і ложки та помчав до горальні мов чорт з душею грішника.

Стражник моргнув на респіцієнта, той вийшов і миттю заставив стіл, порозставляли дари божи в горальній канцелярії.

Як вже все було готове, респіцієнт підійшов до комісара і шепнув йому на вухо: все готове.

І знову комісар став заговорювати пшеора, а тимчасом респіцієнт засунув за поясом ключі на своє місце.

— Кс. пшеорже, — заговорив комісар вчисто — грішне тіло домагається свого права. Скажу по просту: ми голодні. Урядоме від рана, час вже хвилинку спочити, та підкріпитися.

Пшеор думав, що той влізливень знову стане пригадуватися за снідання. Побагрянів знову, але рішив твердо, не поступитися. Але комісар не такої заслівав...

— Знаючи, що нинішні кляштори не те, що було в давнину, коли то люди були побожні, до кляшторів горнулися, потіхи релігійної шукали і на боже не жалували, отож знючи вбожество нашого монашества, ми привезли дещо з собою з міста і хочемо враз з кс. пшеором перекусити... Прошу дуже не відмовити нам той приємності... прошу до канцелярії...

Пшеор не міг з дива вийти. Такого найменше сподівався. А ще більше здивувався, побачивши в канцелярії стіл заставлений такими принадами.

— Тільки прошу вибачити мій смідвості, що я визначив собі в кан-

шторі столового начиння, бо годі не з собою возити... прошу сидати...

— Нічого, нічого — говорив пшеор, що вже зовсім подобрів, побачивши на столі такі гарні річи.

Відітали пляшку з горілкою і чарка пішла в рух...

Відтак стали їсти. Стражник розносив подумиски, починаючи від кс. пшеора.

Комісар припрошував:

— Оця марината препишна. Це діло моєї дружини. Її спеціальність, якої навчилася від своєї мами, а мама від бабки, а бабка від прабабки, геть аж до круля Цьвочка; у родині моєї жінки живе традиція, що такою маринатою частувала прабабка цисаря Наполеона коли йшов на Москву. Традиція каже, що Наполеон, великий Наполеон, дуже хвалив собі її, і приказав своєму кухарові наачитися, як це робиться.

Але прабабка секрету не зрадила і збула його ні сям ні тим...

Так приговорював комісар до кожного подумиску... Пшеор був в рожевім гуморі, розбалакався, сміявся з приговорів комісара. Поміж тим пила вино...

Аж нараз пшеор кинувся, вдарив себе рукою по чолі і закипів гнівом. Один подумисок, той зі студженою гусячою печінкою видався йому пілозілля... Махнув себе по боці...

Ключі були на своєму місці... Значиться, що ті гризлі-пюрки справді своє привезли... бо чейже кляшторної комори не розбили. По панськи шельми живуть, а то все з тих податків, що з людей здирають... Заспокоївся зовсім, а що був добре гододний, то їв і пив за двох...

Снідання скінчилося тоаством: любімсі! І знову взялися за роботу.

Кс. пшеор не пішов вже до комісії. Сів у канцелярії і задрімав...

За той час списали протокол, розбудили кс. пшеора і підсунули підписати.

Був сонний і підписав не читаючи. Комісія відіхала.

В кляшторі довідався про все від о. шафара, як його акцизники надули.

Був лихий страшно, хотів скажити за обман, та його переконала братія, щоб дає спокій і не осмішувався.

Згодом заспокоївся зовсім, йому самому смішно стало, що той шельма так непомітно витяг йому ключі. Рана загоїлася...

Та ні, вона відновила. Зі скарбової дирекції прийшов присуд, що за знайдені при комісії непорядки в горальні наложено на власника, себто на монастир, 1000 копеек карни-

Театри.

Міський «Театр Новин».
16-го Нова програма «Qui pro Quo» п. з.
Танки».
17-го Нова програма «Qui pro Quo» п. з.
Танки».

КІНА.

«Палас»: «Оаза коханья».
«Лев»: «Легкосерда Зула» і «Рін-Тін-Тін».
«Аполло»: «Дівчур».
«Фатанорган»: «Великокіські дзвони».
«Байка»: «Найновіші пригоди Гарлана серед маля».

Нові журнали.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ. двотижневик. ч. 10—11. Зміст: А. Крушельницький: Пам'яті М. Коцюбинського. Т. Фотиню: Шелани наших господарських рощ. С. Ріхтер: З записів інженера Люда. О. Любарський: Пам'яті князя Хома. І. Раковський: Тосмний пил. А. Крушельницький: «Громадський Друг» у житті й творчості І. Франка. П. Бак: Чужої рощи — фасоля сол. О. І. Водославський: Питання літучої всевітньої човни. М. Творило: Китай — рай праці. М. Стемешко (в 10-ліття смерті). М. Тудий: Організація і приготування акладу. Ю. Крохмалюк: Вуртти. М. Рудницький: Чому пишуть нові книжки? В. Наріжний: Бурск. 28 ілюстрацій.

БОГОСЛОВ'Я. науковий тримісячник. Зміст: Др Я. Салій: Num Spiritus Sanctus a Filio distinguatur. д-р Я. Гордінський: Перший візантійський собор у графстві старої України. д-р Р. Кошмелюк: Погляд на українську канонічну літературу. Огляд і оцінки. Вибрані чотання. Хроніка. Книжки і часописи.

ТЕХНІЧНІ ВІСТІ. орган укр. технічного. Т-ва у Львові. Трехмісячник. Ч. 2. Квітень—червень. 1928. Зміст: Інж. С. Пастернак: Теорія повстання рудних міді. Із впади на гірництво. — Про англійські залізні і повітряні лінійні поїзди міжнародні. — Згадування з практики. — Огляд технічної літератури (будівництво, будова мостів, теплотехніка, металургія, електротехніка, технологія зерна, гірництво, видобуток залізної руди, нові винаходи). — Нові книжки. Спеціалісти в СРСР. — Новини.

СТУДЕНТСЬКИЙ ВІСНИК. ч. 4—6. Квітень—червень. Прага. Зміст: М. Марітчан: 60 літ організації. А. Жук: Важкий момент в історії візантійської «Сини». Ю. Вітошинський: Взаємини між тов. «Сини» і студентськими організаціями інших народів у Вітні. Т. Ясепчук: Бібліотека «Сини». В. Орелівський: Перед міжнародні студентські збори. Хроніка.

ЖИНОЧА ДОЛЯ. двотижневик для укр. жінок. ч. 12—14. Коломия. 15. липня. ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОГО ДРУКУ. орган державної бібліотеки. ч. 23. Харків. 9. вересня.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС орган ревиз. союзу укр. кооператив у Львові. Ч. 28. 11. липня.

ДУХОВНА СІЯЧ. ч. 17. Кременець. Вод. 1. липня.

«PRZEGŁAD POLITYCZNY», stowarzyszenie zagradzianom polityki zagradzianej. Warszawa. Maj-czerwiec 1928. To VIII. Zeszyt 5—6.

✠. ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Юлія Ярошіна. Дня 6. VII. померла в Кракові на клініці внутрішніх недуг Юлія Ярошіна, проф. гімназії, в 29. році життя. В особі Покойної трітять українське громадянство, а в першу чергу виступає як жінка, яка була відрізнялася значною роллю в нашому культурному русі. Щедро обдарована сподобностями музичними й умовними, розвинула її дуже сильно. А саме відзначалося як талановита піаністка і співачка, часто виступаючи на українських концертах у Кракові й Тарнові. Побіч цього мавши небуденні явища адібістості, опанувала скоро кілька старинних і новітніх мов, що послужило їй до поглибленого пропаганди в національній потребі серед чужих. Після скінчення гімназії в Тарнові, де батько Покойної (історик і педагог) новеліст) був гімназійним професором, записалася вона у краківський університет, студуючи класичну філологію. Тут навчалася в перших новосинних роках знаменитих серед представників американських мистецтв, позначаючи їх в українському справу. Одночасно брала живу участь у культурному житті уряду У. Н. Р. за його побуту в Тарнові, де без її співучасті не відбувся ні один концерт. О після стала підготуватися до профе-

сорського існу, обіймаючи із тим урядову посаду в тарнівській гімназії. Але побут у глухом Тарнові не доповняв її: вона мріяла про швидкий виїзд на українські землі і вдалася до праці серед нашої молоді. Та спалося інакше: торік розвинулася у неї грипа, недуга, яка, на пераціонально лічена (у відомого Войновського у Варшаві) не відчувала нічого доброго. При цьому ж бд. и. Ярошіна не переривала науки до існу, не зважаючи на гостру заборону лікарів. З початком травня ч. р. рішила все таки адекватно його, а йдучи до існу, мала вже підвищену температуру до 38° і правда, вона адала (спит, але в сілках днів планіше переважало її в трісломому стані на клініку, де професор не робив уже ніяких надій. Померла 6. липня в полудне, а похорони її відбулися в Тарнові 8. п. м. — Не стало між нами людини, що була стала зразком і гордошми пашими в майбутньому. Некажже пам'ять Покойної живе серед тих, що мали змогу працювати із нею, а для всіх інших пехай вона стало світлим приміром! Чужа земля пехай пером її буде!

Андрій Антонович. Дня 7. липня ч. р. помер у Станіславові Андрій Антонович, прив. урядовець, б. сотник С. С., директор театру ім. І. Тобілевича, заст. голови т-ва «Зоря», діяльний член усіх українських товариств. Тяжка недуга перервала пеканий літний його життя в 33. році. Вістка про його смерть сповнила жалем і сумом не тільки родичів, але й тих, яким довелося працювати дедебудь з Покойним. Хрустальний характер, велика енергія, відривність і добрі серце приєднали йому симпатії всіх. Але передовсім він був дуже різким у паштуді українців, думаючи тільки про українськість. В кожному, навіть малому почині він мав перед очима вимоги у країнського життя. Його життєвий шлях, хоч як тернистий, освічував увесь час ідеал незалежної української держави: і тоді, коли він як освітний робітник працював, починав від 1915 року, на Великій Україні, і тоді, коли стану у ряди українського війська і аразу як хорунжий, а потім як сотник Січових Стрільців боровся за крашу долю Батьківщини, і тоді, коли зі зломаними крилами повернувшись до свого рідного міста і став тут працювати серед нас. Усе погідний, усе усміхнений, усе повний ентузіазму — він завжди зміг напалати до славного незалежно-милулого і будувати віру у власні сили, віру в краше завтра. Однак не судилося Покойному дожити здійснення своїх мрій, свого ідеалу. Ті, що з Покойним працювали, по-явно тепер в цілій повноті пізнали, яку понесли втрату, для людини, повна громадянських чеснот відійшла від них. Коли земля брала його у свої обійми, в слід за ним понесли а усіх серцях тих, шире, дружне бажаюча: «Спи, Друже, сині! Про волю України спи!»

М. Н.

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр дир. П. Карбіновича.
Тутодіка 17 VII Гейша.
18 VII Воскресеніє.
Скопе 19 VII Марусь Богуславка.
20 VII Казка Стар. Малина.
Синев. Вияже 21 VII Гейша.
22 VII Марусь Богуславка.
Корчун 22 VII поп. Воскресеніє.
Конюхін 23 VII Марусь Богуславка.
24 VII Вій.

«Вертеп Наших Днів» Галактиона Чіп-чип і Ле-Ле.
Львів, неділя 15.7 (четвертий раз)
Мости великі, вівторок, 17.7
Сокаль, середа, 18.7
Равна руська четвер, 19.7
Львів, п'ятниця, 20.7
Яворів, субота 21.7. 82 а) 2—2

Подяка. Стрийський Пластовий Кіш складає на цьому місці ширшу подяку Вп. Панам: проф. Вахнянінові, нат. Устияновичеві, нат. Міхкевичеві і проф. Солтисові за ласкаву, так, для Коша цінну полич в уладженні «Пластового Вечора». — Комада. 80 1—1

Повітовий Народний Зізд Підгаєччини відбудеться дня 26. липня 1928 р. в год. 1. по пол. в доміні читальні «Прогісита» на Старій місті. На Зізд прибудуть послані й сенатори 24. округу. За Повітовий Народний Комітет: Захарій Сена в. р. ласути. голови. Олександр Яворський в. р. секретар.

ДРІБНІ ОГолоШЕННЯ

ДІЯК тавакер обійме негайно посаду. Зголошення а поданням усіх в тр. кат. уряді парох. у Вороні. 84 2-5

ГОДИННИК ВАШІ буде найліпше правлений у найліпшій годинникарській роботі Івана Зельтенрайха, Львів пл. Марійська 5. — З провіній просимо репараті прислати поштою. — Старомодні дамські годинники перероблюємо на ручні. 3 6 100-7

ГРЕБЕНІВ. Від 16. липня курс рухання лінійної під факховою управою. Купелі соняшні вододуші і річні а наукою планання. Літники вілі «Зелемін» користаються а 50%. літники. Зголошення приймає інж. Козаневич, Гребенів. 45 3—4

ІВАН ЛЕВИЦЬКИЙ. Вокальні твори. Мішані хорі: Мишеться ніч. Тече вода. Галля на криницю. Жіночі хорі: Сон. Пауг. (Тичина). Солоспів а фотепіаном: Де йшли на приступ. 97 1—1

ПЛАТИМО високі ціни за золото: а бриланти і перли Домбровські - Розважєвські, Львів (Готель Жорка), вул. Анаденічна ч. 2. Оцінка безплатно. 2481 4—2

ДІЯКА іспитованого негайно прийме уряд парохіальний Коломия, зинається: свідоптво правдивої релігійності, знання нотного співу, гарний сильний голос, не понад 40 літ життя. — Зголошення паразі письменно. 72 2—3

МОРЕЛІ (Апрікози) заліпницькі найліпші 31 год. 50 сот. в кг. кошках. Мід лінійний, лінійний 19 год. 50 сот. в більшках 5 кг. виспаю оплачено за послідаткою. А. Венкерт, експорт овоців, Заліпники. 75 3—4

ПРОДАМ нову 2-поверхову каменицю а повний комфорт, городом, вілний 4 пок. помешканням, 12 літ вілний від податків, чинш десять тисяч зол. річно нетто при стрійській парку і трамваю а 11 тисяч дол. — Ігнат, Львів, вул. Куркова ч. 24. від 3—5. 85 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціаліст недуг легінів, серця і молула

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 45.

2353 Пересвітлення Рентгеном. 8—24

Спеціаліст скірних і венеричних недуг д-р І. МУНД 6. сек. від і львів, шпит. ординує від 8—10, 2—6 в неділю від 9—11, Львів, Асника 1, ріг вул. Пілудського 96 (Павської) Телефон 45—01. 1—1

На сплаті і за готівку. МЕБЛІ всілякого роду, також отомани, канапки, складані ліжка і полені, сальонові гарнітури, вклада і матеріали найдешевше в ДОРОТЕУМ вул. Сапіги 34, тел. 15—01. 95 1-1

30л. 6'60 ГОДИННИКИ 30л. 6'60
апсге швайцарські а гарантію
тільки у Б. ГРИНБЕРГА Сикстуська 4
2594 2—2

ТІЛЬКИ НА ЗЛІ ДОРОГИ
САМОХОДИ „P R A G A“

4-особові а 4-дверні і 2 запасов. колами. Істадиція Bosch, крвті шкірою, смалювані Диссо. Зужиття бензину 7 літрів на 100 кілох.

Представництво: ЛЬВІВ, вул. ЯГАНЛОНСЬКА ч. 7
ТЕЛ. 305.
Негайна доставка. 27 4—4

МІНЕРАЛЬНІ КУПЕЛІ
В ЧЕРЧІ

(СІРЧАНІ та БОРОВИНОВІ).

Оречення, ядані знавцями-лікарями, Д-ром А. Сабатовським, доп. унів. у Львові, та Д-ром М. Пачишном, б. асистент лікарської клініки унів. у Львові, стверджують, що купелі а джерела ч. І. лічать: провочну ревуку сталів і мзів, провочну запалення нервів, мочолову склау, позапалінний стан черевної ями, жіночі недуги, та доладі сирні недуги. Мінеральна вода до пиття а джерела ч. 8. успішна при ліченні катару жодудка та кишок, а також у хорих а джерела ч. 9. викликає мочогонне ділання і помагає хорим на провочне запалення мочових доріг, при катарі ниркових ядничок і міхура, у випадках надміру явастоті жодудкових соків, а також у хорих ів надмірним подраженіям нервового укладу. Боровинкові олади ів значним додатком сірководню надаються до бозотинг купелей.

ЦІНИ КУПЕЛІ: сірчані 2-30 ал., боровинкові купелі 4 ал., боровинкові олади 1-30 ал. і 1 ал. Купелі а кабінат І. класу на 50 гр. дорожчі.

За пиття приписаної води І. ал. місячно, аписове 2 ал., громадська така 5 ал. аплучується а громадський канісарі.

Державні, самоврядні, як також прив. установ урядовні й військові й члени родини користають а знижки 10 проц. на сірчані купелі, учні мають знижку 15 проц. Від боровинкових купелей знижок нема.

Мешкання а гарних селянських хатах, а підогою, по 30—40 ал. на місяць, харч 3-50—5 ал. денно.

Конціпція не має, а не успішне лічення заліпницької станції РОГАТИН (6 км. від заведення, доїзд кіньми або автом) та ПОТІК (2½ км. від заведення, доїзд кіньми, на залізничній лінії ХОДОРІВ-ПІДБІСКО-ТЕРНОПІЛЬ, 3 години їзди а Львова.

Ліс а віддаленню 800 м від заведення. 73 2—2

РІЛЬНИКИ

ТОМАСИНА 1—5
СУПЕРФОСФАТ
АЗОТНЯК
ПОТАСОВІ СОЛІ
КРАЄНІ І ШТАССФУРТСЬНІ
СІРЧАН АМОНУ
КІСТЯНІ МУЧКИ
САЛІТРА
УСПУЛОН ЗЕЛЮ
Йосиф Каррах

Львів, Косцюшка 18.
ШПІКІНІ І ПОУЧЕННЯ ВИСІДАЮ БЕЗПЛАТНО.

ПОДЯКА.

Невмолнна смерть забрала нам скоропостижно дня 5. липня ч. р. найдорожчого нашого Батька і Дідуня Порфірія Яремовича нотаря в Підгайцях. В нашій беаежній горю ділання ми зі сторони знайомих і приятелів Покойника стільки співчуття і тільки доброї волі, щоб облегчити нам ті важкі хвили, що ми в а силі ім кожному а окрема виявити пашої широї подяки. Отсею дорогою дякуємо зі широго серця а шершій мірі співробітникам канісарії Покойного а то Вп. Іванови Яремовичеві, Олександрові Яворському, Іванови Кучмі, Яосифові Валобродові, Антонові Вороневичові і Гр. Дегідеві за їх першу поміч в уладженні похоронів. Дякуємо Впл. Штуудерам, о. сов. Вернатові і проф. І. Недільському за те, що на першу вість про наше страшне горе поспішили до нашого опечаленого дому зі словами співчуття і розради як рівнож дякуємо усім знайомих і приятелів, що зі словами розради і потіхи зайшли тоді до нас.

Дякуємо о. крилошанинові Томовичеві за провід а похоронах а о. дек. і сов. Барановському, сов. Лотоцькому, сов. Содоморі, сов. Гайдукевичові, сов. Літинському, о. Коцюбинському, о. Мазькові, о. Осадні, о. сов. Вернатові, о. Геловіському і о. Кузьмі за участь а похоронах а а окрема о. сов. Вернатові а трогачу проповідь над домонією Покойника а парохіальній церкві.

Дякуємо рівнож мішанському хорові під проводом проф. Недільського за прегарний спів а часі похоронів.

Всіпні дякуємо за участь а похоронах численно зібраному мішанству та селянам а повіта. — Підгайці, дня 9. липня 1928 р. — Мирослава, Анна доньки, д-р Еуген Ловницький, д-р Дмитро Блавацький ляті, Дарія Ловницька і Олександр Блавацька внуки.

✠. ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ЛІЖКО «Патент» а дивановий натаран складане 39 год. е ідеалом при браку місця. — Фабрика ліжок Заск, Ляхівська 132. 25 1-5